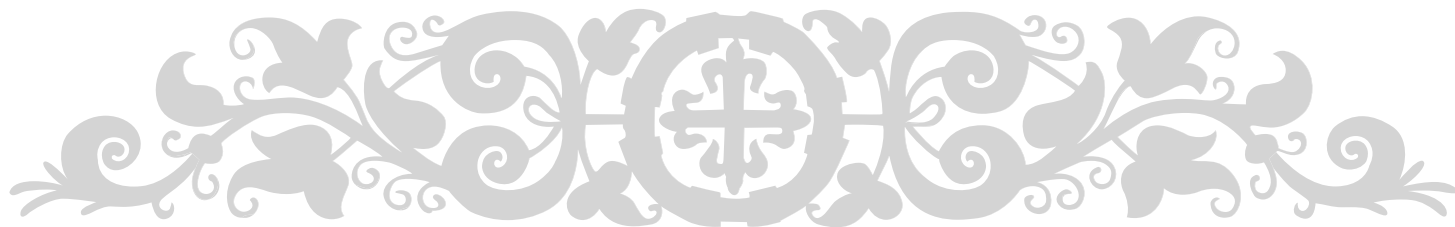

DE RELIGIEUZE AARD *van* SCIENTOLOGY

Geoffrey Parrinder, Ph.D.
Emeritus Professor
vergelijkende religiestudies
Universiteit van Londen
Engeland
1977

DE RELIGIEUZE AARD *van* SCIENTOLOGY

Geoffrey Parrinder, Ph.D.
Emeritus Professor
vergelijkende religiestudies
Universiteit van Londen
Engeland

DE RELIGIEUZE AARD VAN SCIENTOLOGY

INHOUD

I.	Inleiding	1
II.	De Plaats van God in het Scientology Geloof	2
III.	Ceremoniën en hun Betekenis	3
IV.	De Religieuze Aard van Scientology Overtuigingen	4
V.	Tot Besluit	5

DE RELIGIEUZE AARD *van* SCIENTOLOGY

Geoffrey Parrinder, Ph.D.
Emeritus Professor
vergelijkende religiestudies
Universiteit van Londen
Engeland
1977

I. Inleiding

Ik moet duidelijk maken dat ik geen scientoloog ben. Integendeel, ik ben al meer dan 40 jaar¹ een gewijde methodistische geestelijke. Ik ben niet per se een voorstander van de overtuigingen en praktijken van Scientology en zou kritisch kunnen zijn op een aantal daarvan. Maar ik houd me bezig met vrijheid van religie, wat een essentieel onderdeel is van een democratische samenleving.

In 1971 werd ik benaderd door vertegenwoordigers van Scientology, aangezien mijn belangstelling voor de betekenis van religie bekend was door mijn publicaties en mijn aanstelling als professor van vergelijkende religiestudies aan de Universiteit van Londen. Ik bestudeerde de literatuur die me was toegestuurd en ik achtte het juist om informatie uit de eerste hand te verkrijgen door vertegenwoordigers van de beweging te ontmoeten en het Engelse hoofdkantoor te bezoeken.

Saint Hill Manor, East Grinstead, is een oud uitgebreid gebouw met voldoende maar niet erg uitgebreid terrein. Mijn bezoek was gepland maar, zoals vaak gebeurt, was ik een half uur te vroeg en in de gelegenheid om enige tijd in mijn eentje wat rond te wandelen. Door geruchten over scientologen, verwachtte ik half dat er bewaking bij de ingang zou staan, of zelfs waakhonden, maar alles

1. Professor Parrinder schreef zijn essay in 1977.

was open en ik reed onopgemerkt het parkeerterrein op. Ik ging toen gebouwen binnen waar studenten bezig waren, zag open klaslokalen, en ging uiteindelijk de kapel binnen die lijkt op vele Free Church gebouwen.

Op veel plaatsen hingen foto's van Ron Hubbard en teksten op de muur gaven bijna zijn aanwezigheid aan, zoals "Haast je niet, je zou Ron tegen het lijf kunnen lopen". Toen het koor de kapel binnenkwam, waren er een aantal opvallende woorden in hun processie-hymne: "Alleen deze vent maakte de weg bekend". Daar klinkt de stem van religieus dogmatisme. Het is mogelijk dat, net als Boeddha, Ron Hubbard bovennatuurlijke autoriteit zal worden toegeschreven en zelfs een godheid zal worden, in functie als niet in theorie. Maar er zijn andere geloofsartikelen die tegen deze richting indruisen. De zondagsdienst 's middags was druk bezocht met mensen van alle leeftijden, die vrolijk waren en meededen. Dhr. Justice Ashworth merkte op dat "De geestelijke de mensen tegemoet treedt en ze begroet", maar dit is gebruikelijk in kerken van verschillende gezindten. De geestelijke droeg een priesterboord en een soort kruis of ankh, maar dit is vertoon van religie, niet haar kern. Er waren hymnen, een tijd van stilte die een gebed omvatte, en een preek waarin God verschillende keren werd genoemd.

II. De Plaats van God in het Scientology Geloof

De plaats van God in de overtuigingen van Scientology lijkt niet overheersend te zijn, zoals dat wel binnen het christendom, het jodendom en de islam het geval is, maar is duidelijk aanwezig. In het boek *De Scientology Religie* omschrijft het hoofdstuk over Leer en Praktijk haar missie als "om het individu te helpen bij de bewustwording van zichzelf als een onsterfelijk wezen en om hem te helpen de fundamentele waarheden aangaande zichzelf, zijn relatie tot anderen ... en het Opperwezen te bereiken en te realiseren". Hier en in de vorm van gebruikelijke diensten wordt gesteld "we willen zijn zonden uitwissen, zodat hij goed genoeg kan zijn om God te herkennen", en "het beste bewijs voor iemand voor het bestaan van God, is de God die hij binnen zichzelf vindt". Het wordt erkend dat het leren over God binnen jezelf, en reïncarnatie, Scientology met oosterse en Indiase vormen van religieus gedachtegoed verbindt. Zo wordt het doel verwoord van "individuele verlossing in harmonie met andere levensvormen, het fysisch universum, en, uiteindelijk, het Opperwezen. Het is binnen deze oosterse traditie dat we de achtergrond van Scientology vinden".

Er wordt over God gesproken als de Achtste Drijfveer, het hoogste niveau van realiteit dat iemand bereikt wanneer de Zevende Drijfveer, het spirituele universum, "in haar volledigheid is bereikt". God en het spirituele universum worden ook "geclassificeerd

als theta-universum”, en theta of thetan wordt beschreven als “spiritueel wezen” en de “persoon zelf”. Er is een voortdurend aandringen op de mens als spirituele entiteit en verwerping van materialistische verklaringen voor de oorsprong van de mens. De mens is onsterfelijk, hij heeft talloze levens geleefd en hij kan zich verheffen tot God. Dit lijkt inderdaad op een aantal Indiase religieuze geloven en het is belangrijk in de aanspraak die Scientology maakt om een religie te zijn.

III. Ceremoniën en hun Betekenis

Een huwelijksceremonie, die men over het algemeen als religieus beschouwt en waarover men over het algemeen denkt dat die in een kerk behoort te worden uitgevoerd, is niet voornamelijk religieus. Het is een seculier contract tussen twee instemmende partijen en in de aanwezigheid van twee getuigen. De vroege kerk realiseerde zich dit en volgde het gebruik van de staat gedurende vele eeuwen, hoewel vaak gevolgd door een zegening door de kerk. Alleen het post-Reformatie Concilie van Trente verordende dat christelijke huwelijksvoltrekking moest worden uitgevoerd in een kerk en door een priester. Hedendaagse protestanten en missionarissen die hebben geprobeerd een kerkelijk huwelijk bij bekeerlingen op te leggen, volgden de verordeningen van Trente. Ook al wordt het huwelijk beschouwd als sacrament, een priester en een kerk zijn niet essentieel voor de geldigheid binnen de christelijke theologie. De personen van het sacrament zijn de man en vrouw die geloften aan elkaar afleggen en dit kan vanuit religieus oogpunt overal gedaan worden.

Vele landen met een christelijke traditie staan er toch op dat huwelijksceremoniën worden voltrokken door een seculiere autoriteit, een griffier, magistraat of burgemeester. Zelfs waar er een gevestigde kerk is, kunnen huwelijken worden voltrokken in andere kapellen of door een griffier. Het is daarom dat we niet naar de huwelijksdienst van Scientology zouden moeten kijken voor bewijs van religieus geloof of gebruik.

De twee betekenisvolste diensten zijn doop, of naamgeving, en het begraven van de doden. Overtuigingen verbonden met deze twee voeren diep in onze aard en geschiedenis en zij vormen de meest voorkomende sacramenten van de mensheid. Scientology gelooft in de *thetan*, haar eigen woord voor onsterfelijke ziel, afgeleid van de achtste letter van het Griekse alfabet, *theta*, en misschien met het oog op haar symbolische ovale vorm. De dienst stelt dat “het voornaamste doel van een naamgevingsceremonie is om de thetan te helpen zich te oriënteren. Hij heeft onlangs zijn nieuwe lichaam overgenomen.” De thetan wordt voorgesteld aan zijn lichaam, zijn ouders en zijn peetouders. Er is hier duidelijk sprake van een spirituele en niet een materialistische ceremonie.

Op een soortgelijke manier maakt de begrafenisdienst van Scientology spirituele aanspraken. De ziel wordt geholpen naar een toekomstig leven: “Ga nu, lieve (overledene) en leef nog een keer, in gelukkiger tijd en plaats”. Geloof in een soort spirituele aard van de mens, die de dood overleeft, is misschien het oudste en meest voorkomende religieuze geloof van de mensheid. Er is waarschijnlijk geen stam of volk die niet de een of andere vorm van geloof in leven na de dood heeft gehad en de aanwezigheid van zo’n geloof is een duidelijk teken van religie.

De oude Egyptenaren (niet de hedendaagse die moslim zijn) geloofden in zielen en goden en waren religieus, net als de boeddhisten die strikt genomen in geen van beide geloven, althans vanuit westers gezichtspunt. Maar beide hadden religieuze rituelen, die bewust door Scientology worden benaderd.

IV. De Religieuze Aard van Scientology Overtuigingen

Wanneer Scientology wordt vergeleken met seculiere organisaties, wordt de religieuze aard van een aantal van haar overtuigingen snel duidelijk, ook al heeft ze nog niet een complexe theologie ontwikkeld. Het is heel anders voor politieke samenlevingen die geen speciaal belang hebben in onsterfelijke zielen. Op soortgelijke wijze verschilt ze van sociale clubs zoals de Oddfellows of de Loyal United Order of Anglo-Saxons. Ze is meer verwant met de vrijmetselaars die geloven in God, de goddelijke Architect en spirituele wezens. Maar vrijmetselaars hebben vaak gezegd dat hun organisatie geen religie is. In een groot deel van Europa, in ieder geval tot voor kort, was de vrijmetselarij sterk antiklerikaal, een soort onreligieuze religie. Maar in Groot-Brittannië en de Verenigde Staten zijn vrijmetselaars vaak ook lid van een gevestigde kerk en zij willen uitdragen dat zij geen rivaliserende religie volgen, maar eerder een morele code en een steun voor ware religie.

Een verdere korte verwijzing kan gemaakt worden naar oude en hedendaagse religieuze bewegingen. De jaïns van India geloven in vele zielen maar niet in God, maar ze worden wel geteld als religie. De boeddhisten geloven noch in een opperste God noch in een omschrijfbaar ziel, alhoewel er verschillen zijn tussen theorie en praktijk, maar ze zijn een van de belangrijkste wereld- en missionaire-religies. Veel hindoeïstische denkers van vedanta zijn non-dualisten, met het geloof dat mens en goddelijk één zijn, aangezien de individuele ziel de universele ziel is. Dit is niet God, in de christelijke of westerse juridische zin, toch is het hindoeïsme een belangrijke religie. In de huidige tijd heeft de Indiase neo-vedanta een brede invloed gehad in Europa en Amerika, aangezien haar leerstellingen verschilden van zowel het rigide dogma van de meeste westerse religies, alsook van het materialisme van veel van de moderne wetenschap.

Scientology lijkt vanaf het begin en als een grondbeginsel, een spirituele houding ten opzichte van het leven te hebben aangenomen. De grondlegger en doeleinden verklaren dat het doel is om de mens te bevrijden van de slavernij die “hem probeerde te reduceren tot de status van cellen, hersenen en lichaam, een ‘wetenschappelijke’ leugen die onnoemelijk veel schade aan de mens heeft toegebracht en die, tenzij gecorrigeerd, zal resulteren in totale vernietiging”.

En nogmaals, “dat de mens allereerst een spiritueel wezen is, onsterfelijk en in principe onverwoestbaar”.

V. Tot Besluit

De verklaring over Leer en Praktijk in *De Scientology Religie* begint met een korte bevestiging van haar spirituele aard en gaat direct verder met een beschouwing van de achtergrond van de beweging, met speciale secties over hindoeïsme en boeddhisme. De grondlegger en de latere medewerkers zijn duidelijk beïnvloed door het lezen van deze Aziatische religies en ze geven hier wijdverspreide trends van modern denken weer. Al meer dan een eeuw lang is de invloed van Aziatische, met name Indiase, ideeën heel krachtig geweest in Europa en Amerika en dit moet invloed hebben op het begrip van religie. Religie houdt zich bezig met de spirituele aard van de mens en met het doel van zijn aanbidding, of dat nu God of het Absolute of Boeddha is. Naarmate Scientology zich ontwikkelt, zou ze meer de nadruk kunnen leggen op de plek van het Opperwezen, niet alleen als het doel maar de bron en de in stand houdende kracht van alle inspanningen van de mens. In haar huidige vorm is de doordringende leer van de spirituele aard van de mens en zijn onverwoestbare innerlijke essentie in overeenstemming met veel aspecten uit een aantal van de belangrijkste wereldreligies.

GEOFFREY PARRINDER

1977

Geoffrey Parrinder

Toen hij “De Religieuze Aard van Scientology” schreef, was Geoffrey Parrinder professor van vergelijkende religiestudies aan de Universiteit van Londen. Hij is nu Emeritus Professor van vergelijkende religiestudies. Hij is ook een Fellow van Kings College, Londen en al 60 jaar een methodistenprediker. Hij is auteur van meer dan 40 boeken over wereldreligies met vertalingen in 12 talen. Hij heeft een encyclopedie en een woordenboek over wereldreligies geredigeerd.

